

ASIGURARI

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

- Legea 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România, publicată în M.Of. 303/30.12.1995
- Legea nr. 32/2000 privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor, publicată în M.Of.148/10.04.2000 modificată de *Legea nr. 76/2003 pentru modificarea și completarea Legii nr. 32/2000 privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor*
- Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 3/2001 pentru punerea în aplicare a Normelor 3/2001 privind clasele de asigurări care pot fi practicate de societățile de asigurare, publicat în M.Of. 501/24.08.2001
- Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 8/2001 pentru punerea în aplicare a Normelor privind aplicarea legii în domeniul asigurărilor, publicat în M.Of. 837/27.12.2001
- Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 6/2002 pentru punerea în aplicare a Normelor privind limita minimă a capitalului social vărsat, respectiv a fondului de rezervă liberă vărsat al asigurătorilor, publicat în M.Of. nr. 554/29.07.2002
- Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 8/2002 pentru punerea în aplicare a Normelor privind măsurile prudențiale pentru practicarea asigurării de răspundere civilă pentru pagube produse terților prin accidente de autovehicule în afara teritoriului României (Carte Verde), publicat în M.Of. 740/10.10.2002
- Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 3101/2003 pentru punerea în aplicare a Normelor privind registrul asigurătorilor și brokerilor de asigurare, publicat în M.Of. 97/17.02.2003

- Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 3111/2003 pentru punerea în aplicare a Normelor privind condițiile pentru administrarea fondului asigurărilor de viață, investirea și evaluarea activelor și calculul rezervelor tehnice, publicat în M.Of. 770/03.11.2003
- Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 3109/28.10.2003 pentru punerea în aplicare a Normelor privind metodologia de calcul și evidență a rezervelor tehnice minimale pentru activitatea de asigurări generale, publicat în M.Of. nr. 770/03.11.2003

I. Domeniul de aplicare al prevederilor legale în material asigurărilor

În România, activitatea de asigurare se desfășoară sub forma asigurărilor facultative și obligatorii și a operațiunilor de reasigurare. Astfel, pot constitui obiect al asigurării anumite bunuri (clădiri, utilaje, marfă etc.), un atribut al persoanei (viața, sănătatea, etc.), răspunderea față de terți pentru pagube materiale sau răniri.

Activitatea de asigurare se desfășoară de societăți comerciale de asigurare-reasigurare, societăți de reasigurare și societăți mutuale, denumite, asigurători.

II. Societățile de asigurare

În România activitatea de asigurare poate fi exercitată numai de:

- a) societăți pe acțiuni, societăți mutuale, filiale ale unor asigurători străini, constituite ca persoane juridice române, autorizate de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor;
- b) sucursale ale unor asigurători, persoane juridice străine, autorizate de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.

Precizare

În vederea obținerii autorizării de constituire, asigurătorul străin trebuie, între altele, să facă dovada că în țara în care este înregistrat s-a constituit legal și desfășoară o activitate de asigurare de cel puțin 5 ani, similară cu cea pentru care solicită autorizarea în România.

1. Cerințe cu privire la capitalul social al asigurătorilor

În vederea desfășurării activității, fiecare societate care desfășoară activitate în domeniul asigurărilor este obligată să mențină, cumulativ:

- a) **capitalul social vărsat** sau, în cazul unei societăți mutuale, **fondul de rezervă liberă vărsat**, care trebuie să fie integral vărsat în formă bănească numai la constituire;

Potrivit Normelor privind limita minimă a capitalului social vărsat, respectiv a fondului de rezervă liberă vărsat al asigurătorilor capitalul social vărsat sau, în cazul unei societăți mutuale, fondul de rezervă liberă vărsat se actualizează și nu poate fi mai mic de:

- 15 miliarde lei pentru activitatea de asigurări generale, exceptând asigurările obligatorii;
- 30 miliarde lei pentru activitatea de asigurări generale;
- 21 miliarde lei pentru activitatea de asigurări de viață;
- suma valorilor prevăzute la punctele anterioare, după caz, în funcție de activitățile de asigurare desfășurate.

- b) **marja de solvabilitate**, care reprezintă suma cu care valoarea activelor depășește valoarea obligațiilor; aceasta trebuie să fie mai mare decât valoarea stabilită prin norme.

2. Tipuri de rezerve pe care asigurătorul care exercită o activitate de asigurări generale are obligația să le constituie și să le mențină:

- rezerva de prime - se calculează lunar prin însumarea cotelor-părți din primele nete subscrise, aferente perioadelor neexpirate ale contractelor de asigurare;
- rezerva de daune - se creează și se actualizează lunar, în baza estimărilor pentru avizările de daune primite de asigurător;
- rezerva de daune neavizate - se creează și se ajustează cel puțin la încheierea exercițiului financiar, dacă reglementările interne ale asigurătorului nu prevăd altfel, în baza estimărilor acestuia, a datelor statistice sau a calculelor actuariale, pentru daunele întâmplare, dar neavizate;
- rezerva de catastrofă - se creează prin aplicarea lunară a unui procent de minimum 5% asupra volumului de prime brute subscrise, aferente contractelor care acoperă riscuri catastrofale, până când fondul de rezervă atinge cel puțin nivelul reținerii proprii sau 10% din acumularea răspunderilor asumate prin contractele ce acoperă riscuri

- catastrofale; această rezervă este destinată acoperirii despăgubirilor aferente daunelor de natură catastrofală;
- rezerva pentru riscuri neexpirate - se calculează pe baza estimării daunelor ce vor apărea după închiderea exercițiului financiar, aferente contractelor de asigurare încheiate înainte de acea dată, în măsura în care valoarea estimată a acestora depășește suma dintre rezerva de prime și primele care urmează să se mai încaseze la aceste contracte;
 - rezerva de egalizare - se creează în anii cu rezultate tehnice favorabile pentru constituirea surselor de acoperire a daunelor în anii în care rezultatele tehnice vor fi nefavorabile.

III. Organe cu atribuții în domeniul asigurărilor

Prin Legea nr. 32/2000 a fost înființată **Comisia de Supraveghere a Asigurărilor**, autoritate administrativă autonomă de specialitate, care se ocupă cu supravegherea și controlul respectării dispozițiilor legale în domeniul asigurărilor.

Între altele, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor are atribuții precum (art. 5 din Legea nr. 32/2000, cu modificările și completările ulterioare):

- a) supraveghează situația financiară a asigurătorilor, în vederea protejării intereselor asiguraților sau ale potențialilor asigurați;
- b) aprobă acționarii semnificativi direcți sau indirecți, persoane fizice sau juridice, precum și persoanele semnificative ale asigurătorilor;
- c) aprobă divizarea sau fuzionarea unui asigurător înregistrat în România;
- d) aprobă transferul de portofoliu;
- e) autorizează anual practicarea asigurărilor obligatorii și încasează ca venituri proprii o contribuție procentuală din valoarea primelor brute încasate aferent asigurărilor respective, în vederea exercitării supravegherii și controlului activității de asigurări obligatorii;
- f) aplică măsurile sancționatorii prevăzute de lege în legătură cu exercitarea unei influențe directe sau indirecte, care este incompatibilă cu principiile de conducere prudentială a activității asigurătorilor.

IV. Intermediarii în asigurări

În activitatea de asigurare au calitatea de intermediari:

- a) **agenții de asigurare**. Agenții de asigurare sunt persoane fizice sau juridice abilitate, în baza autorizării unui asigurător, să

negocieze sau să încheie în numele și în contul asiguratorului contracte de asigurare cu terții, conform condițiilor stipulate în contractul de mandat încheiat, fără să aibă calitatea de asigurator sau de broker de asigurare;

Pentru a-și putea desfășura activitatea agenții de asigurare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- trebuie să dețină o autorizație valabilă scrisă (contract de agent) din partea unui asigurator pentru a acționa în numele acestuia;
- trebuie să se înregistreze la Camera de muncă în a cărei rază teritorială domiciliază (în cazul persoanelor fizice);
- nu poate intermedia aceleași clase de asigurări decât pentru un singur asigurator.

b) **brokerii de asigurare.** Aceștia sunt persoane juridice române sau străine, autorizate în condițiile legii, care negociază pentru clienții săi, persoane fizice sau juridice, asigurați ori potențiali asigurați, încheierea contractelor de asigurare sau reasigurare și acordă asistență pe durata derulării contractelor ori în legătură cu regularizarea daunelor, după caz.

Pentru a-și putea desfășura activitatea brokerii de asigurare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- trebuie să dețină autorizație de funcționare din partea Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor;
- trebuie să aibă un capital social vărsat în formă bănească, a cărui valoare nu poate fi mai mică de 150 milioane lei; această valoare va fi actualizată prin norme de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor;
- trebuie să aibă în vigoare un contract de asigurare de răspundere civilă profesională, în concordanță cu cerințele prevăzute de norme;
- să aibă ca obiect de activitate numai activitatea de broker de asigurare;
- să păstreze și să pună la dispoziție Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, la cerere, registrele și înregistrările contabile care să evidențieze și să explice operațiunile efectuate în timpul desfășurării activității, incluzând informații asupra contractelor de asigurare încheiate și asupra înțelegerilor cu asiguratorii;
- să se conformeze solicitărilor Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor în ceea ce privește raportările, precum și activitățile pe care le desfășoară, astfel cum vor fi stabilite prin norme.

Nerespectarea condițiilor înscrise la punctele e), f), g) constituie potrivit legii, contravenție.

V. Contractul de asigurare

1. Părțile contractului de asigurare

Sunt părți în contractul de asigurare asiguratorul și asiguratul.

Asiguratorul este societatea comercială obligată ca la producerea evenimentului asigurat să plătească o sumă de bani, numită indemnizație de asigurare.

Asiguratul poate fi orice persoană fizică sau juridică, care încheie cu asiguratorul contractul de asigurare cu scopul de a fi despăgubit în cazul producerii cazului asigurat.

Contractul de asigurare poate fi încheiat în favoare unei terțe persoane, denumită **beneficiar**, cum este **cazul asigurărilor de viață**, unde se desemnează un beneficiar pentru cazul producerii decesului persoanei asigurate. Persoana asigurată (**contractant**) este cea care încheie contractul de asigurare cu asiguratorul și se obligă să plătească primele de asigurare.

2. Forma contractului de asigurare

Asiguratorii sunt obligați să pună la dispoziție asiguraților sau potențialilor asigurați, înainte de încheierea contractului de asigurare, cel puțin următoarele informații: durata contractului, modalitățile de executare, suspendare sau încetare a acestuia, mijloacele și termenele de plată a primelor de asigurare, metodele de calcul și de distribuție a rezultatelor financiare, procedurile de soluționare a eventualelor litigii rezultate din executarea contractului, precum și alte informații necesare protejării intereselor acestora.

Contractul de asigurare se încheie în formă scrisă. **Dovada încheierii contractului de asigurare** rezultă din emiterea și trimiterea unui document de asigurare, cum ar fi polița sau certificatul, cererea de plată a primei ori din înscrisul prin care se manifestă voința asiguratorului de a încheia contractul.

VI. Tipuri de asigurări

1. Asigurarea de bunuri

Obiectul asigurării îl reprezintă bunurile menționate în contractul de asigurare (pot fi asigurate și bunurile determinate prin indicarea unui grup de bunuri; pot fi asigurate și bunurile viitoare, cum este cazul culturilor agricole sau rodul viitor).

Suma asigurată va fi mai mică sau cel puțin egală cu valoarea de asigurare a bunului dar, în nici un caz nu trebuie să depășească valoarea reală a acestuia.

Precizare

În cazul asigurărilor de bunuri, asiguratul are obligația să declare existența altor asigurări pentru același bun la asigurători diferiți, atât la încheierea contractului cât și pe parcursul executării acestuia.

Tipuri de contracte de asigurare de bunuri întâlnite în practică:

- contractul de asigurare a autovehiculelor pentru cazurile de avarii și furt (asigurare auto CASCO) se încheie între asigurător și proprietarul autovehiculului;
- contractul de asigurare a clădirilor și a altor construcții pentru riscurile de incendiu și alte calamități; clădirile sau orice alte construcții vor fi asigurate la valoarea declarată de asigurat, valoare care nu poate depăși valoarea din nou (valoarea pe care acestea o au la darea în folosință) sau valoarea de piață a acestora;
- contractul de asigurare a bunurilor aflate în clădiri sau alte construcții pentru riscul de incendiu sau alte calamități; prin acest tip de asigurare se pot asigura nu numai bunurile proprietate a asiguratului, ci și orice alte bunuri primite de acesta în folosință sau aflate la el spre păstrare, reparare etc.

2. Asigurarea de persoane

În cadrul asigurărilor de persoane, asigurătorul se obligă ca, la producerea riscului asigurat, să plătească o sumă asigurată, asiguratului sau beneficiarului desemnat de acesta. Asigurarea în vederea unui risc privind o altă persoană decât aceea care a încheiat contractul de asigurare se poate încheia în condițiile prevăzute în contractul de asigurare.

Ceea ce este caracteristic asigurărilor de persoane este aceea că **suma asigurată nu este limitată la o anumită valoare** și se datorează independent de sumele convenite asiguratului sau beneficiarului, din asigurările sociale, de repararea prejudiciului de către cei răspunzători de producerea, precum și de sumele primite de la asigurător în temeiul asigurării obligatorii de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule.

3. Asigurarea facultativă de răspundere civilă

În asigurarea de răspundere civilă, asigurătorul se obligă să plătească o despăgubire pentru prejudiciul de care asiguratul răspunde în baza legii față de terțele persoane pagubite și pentru cheltuielile făcute de asigurat în procesul civil.

Prin contractul de asigurare se poate cuprinde în asigurare și răspunderea civilă a altor persoane decât a celei care a încheiat contractul, cum ar fi soțul/soția asiguratului sau alte persoane care se află în întreținerea sa.

Terța persoană poate fi orice persoană fizică sau juridică pagubită prin atingerea adusă bunurilor sale ori prin vătămarea sănătății sau cauzarea morții.

Despăgubirea se va stabili pe baza convenției dintre asigurat, persoana pagubită și asigurător, potrivit contractului de asigurare ori prin hotărâre judecătorească.

Dacă părțile nu ajung la o înțelegere, în cazul evenimentelor petrecute pe teritoriul României, litigiile se vor soluționa de organul de jurisdicție român competent.

4. Asigurarea obligatorie de răspundere civilă

Legea nr. 136/1995, cu modificările și completările ulterioare, prevede că în România este obligatorie asigurarea de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de autovehicule.

Astfel, orice persoană fizică și juridică, care deține **autovehicule supuse înmatriculării în România**, este obligată să le asigure pentru cazurile de răspundere civilă ca urmare a pagubelor produse prin accidente de autovehicule pe teritoriul României.

Legea prevede aceeași obligație și pentru persoanele care intră pe teritoriul României cu **autovehicule înmatriculate în străinătate**. Pentru a fi considerate asigurate, aceste persoane trebuie să îndeplinească una dintre următoarele condiții:

- a) posedă documentele internaționale de asigurare valabile pe teritoriul României;
- b) numărul de înmatriculare atestă existența asigurării potrivit convenției bilaterale încheiate între Biroul asigurătorilor de autovehicule din România și Biroul asigurătorilor de autovehicule din țara de origine.

Pentru acest tip de asigurare nu se încheie un contract, ci se eliberează un certificat prin care se confirmă plata primei de asigurare.

Asigurarea de răspundere civilă auto se practică numai de asiguratorii autorizați de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.

VII. Regim sancționator

Încălcărilor prevederilor legale în materia asigurărilor sunt sancționate în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 32/2000, cu modificările și completările ulterioare. Exemplificăm:

Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă de la 50.000.000 lei la 100.000.000 lei desfășurarea activității de asigurare în sau din România, săvârșită de orice persoană fără autorizarea Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor.